మిసిమి

(A Telugu Fortnightly)

10-8-1990

మిసిమి

MISIMI

(A Telugu Fortnightly)

సంపుటి 1 | 10-8-1990 | సంచిక 12

విషయసూచిక

తెలుగు సాహిత్యంలో హేతువాదం

— శ్రీ రావిపూడి వెంకటాద్రి

సంపాదకుడు,
'హేతువాది'

భౌతికవాద పితామహుడు చార్వాకులు

తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం
ఆధ్వర్యంలో, కళాభవన్‌లో
జరిగిన వుపన్యాస సారాంశము.

ఒక రూపాయి

Printed, Published and Edited by Shri ALAPATI RAVINDRANATH for and at Kala Jyothi Process Pvt.Ltd.
1-1-60/5, Iftekar Mansion Lane, R.T.C. X Roads, Musheerabad, Hyderabad-500 020.

తెలుగు సాహిత్యంలో హేతువాదం

సాహిత్యం భావప్రకటనకూ, ప్రచారానికీ సాధనంగా వాడబడడ మనేది కనీసం వేదకాలం నుంచి మనం చూస్తాం. భావ ప్రకటనకు ఇతర కళారీతులు కూడా దోహదం చేసినప్పటికీ సాహిత్యాన్నికు న్నంత విస్తృత పరిధీ, మన్నికా వాటికు న్నట్టు కన్పడదు.

దేన్ని సాహిత్యమంటాం అనే చర్చ జోలికి నేను పోను. కాల్పనికతను కొల మానంగా తీసుకొని పద్యానికీ, గేయానికీ, నాటకానికీ, నవలకూ సాహిత్యాన్ని పరి మితం చేసే పని నేను చేయడం. నిజానికి వస్తు ప్రధానమైన సాహిత్యం యీనాడు ఆ నాల్గు ప్రక్రియలకూ భిన్నంగా వచనం లోనే వస్తున్నది.

తెలుగులో రికార్డ్‌డ్ సాహిత్యం వయస్సు సుమారు వెయ్యి సంవత్సరా లుంటుందేమో. అందులో గత ఒకటీ-ఒ కటిన్నర శతాబ్దాలకు పూర్వం తెలుగులో వెలువడ్డ సాహిత్యమంతా అనువాద సాహి త్యమే. చాల సందర్భాల్లో అది భాషాను వాదం కాగా, కొద్ది సందర్భాల్లో మాత్రం బావానువాదం. అంటే నిన్న మొన్నటి దాక తెలుగు వారికి స్వతంత్ర సాహిత్యం లేదు. తెలుగు వారికే కాదు. ఒక్క తమి ళులకు తప్ప మిగతా ఏ దేశీయ భాషల వారికీ స్వతంత్ర సాహిత్యమున్నట్టు లేదు. స్వతంత్ర భావాలుంటే కదా సాహిత్యం వుండడానికి.

తెలుగువారు అనువాదం చేసు కొంటూ వచ్చిందంతా హిందూ మత వాద సాహిత్యమే. సంస్కృతంలోకాని, ఇతర ప్రాచీన భాషల్లో కాని హిందూ మతవాదానికి సంబంధించని సాహిత్యం వున్నా అది అనువాదానికి నోచుకోలేదు. అంటే తెలుగు అనువాద సాహిత్య లక్ష్యం బహుళ హిందూ మత ప్రచారమేమోననిపి స్తుంది. హిందూ మత మంటే డా. సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ గారి భాషలో బ్రాహ్మణ మతమే.

మతవాదాన్ని ప్రవేశపెట్టడంతో తెలుగు సాహిత్యంతో సరిపెట్టుకోలేదు. సంస్కృత శబ్దాలకు డు, ము, వు, లు చేర్చి దాన్నే తెలుగు భాషగా మార్చి వేసింది. అందుకే మన ప్రాచీన తెలుగు కావ్యాల్లో కొన్నిచోట్ల సంస్కృత సమా సాల గొలుసులే పద్యాలుగా దర్శనమి స్తాయి.

''అటచని కాంచె భూమి సురుడంబర చుంబి శిరస్సరర్ఘురీ పటల ముహుర్ము హుర్లు తదభంగ తెరంగ మృదంగ నిస్వన స్ఫుట నటనానురూప పరిపుల్ల కలాపక లాపి జాలమున్ కటక చరత్కరేణు కర కంపిత సాలము శీతశైలమున్''

— పెద్దన

''సంభూతాన్య విడంబడం బరమిధ స్సంరంభ గర్వోర్వశీ రంభా నాట్య విజృంభ మాణమతి విస్రంభాది శుంభ న్మనో జంఝూరి ప్రియసంభృతానక మహా సంభావనా సంభవా స్తంభోద ర్కుడు విక్రమార్కుడతడే తన్మాత్రుడే చూడగన్''

వీటిని పగల గొట్టుకొని ఆస్వాదించ డమే సాహితీ విమర్శగా పరిగణించబడిన రోజులున్నాయి. భాష మీద సాము గరి డీలు చేయడమే సాహిత్య కృషిగా పరిగ ణించబడిన ఆ రోజుల్లో, సంస్కృత సాహి త్యంలోని కథలు, గాథలు కావ్యాల రూపంలో తెలుగులో అవతరించినై. సాహి త్యానికి వస్తువు కాక, రూపమే ప్రధాన మైంది. అందుచేతనే పద్య కావ్య ప్రక్రియ ప్రాచీన తెలుగు సాహిత్యంలో ప్రధానంగా చోటు చేసుకుంది.

భారత, భాగవత, రామాయణ, పురా ణాది గ్రంథాలను తెనిగించినవారు తెనిగిం చారు. అనుసరించినవారు అనుసరిం చారు. అందులోని పిల్ల కథలనే పెంచి, కల్పించి వివిధ ప్రక్రియల్లో పొందుపరి చారు. అదే తెలుగువారి సాహితీ కసర త్తుగా చలామణి అయింది. అందుకే కవి రాజు త్రిపురనేని.

పాయక పూర్వ గాథలని ప్రత్న కవీం ద్రులు నేటి దాక, రామాయణ భారతాది కృతులన్నియు వ్రాసిరి త్రిప్పిత్రిప్పి ఏదో ఒక కబ్బమంచు — అని బాధ పడ్డాడు.

మనకున్నదంతా మత సాహిత్యమైన పుడు ఇక అందులో హేతువాదాన్ని వెది కేది ఎలా? ఎందుకంటే మతవాదాన్ని, దాని ప్రాథమిక సూత్రాలను తిరస్కరించ డంతోనే హేతువాదం ప్రారంభమవు తుంది. హేతువాదం ఎన్ని దశలు మారినా, ఎంత ఉన్నత దశకు చేరినా, అహేతుకత మూర్తీభవించిన మతాన్ని తిరస్కరించడమే దాని ప్రాథమిక సూత్రం.

మతమంటే వ్యవస్థీకృతమైన విజ్ఞానం. అనుక్షణమూ పెరిగే విజ్ఞానాన్ని వ్యవస్థీ కృతం చేయడమంటే దాని మరణాన్ని శాసించడమే. అందువల్ల పెరుగుతున్న జ్ఞానానికి మతం సీలు వేస్తుంది.

ఒకనాటి మనిషి తనకు అందికలో వున్న విజ్ఞానం ఆధారంగా ఆచరణ (ఆచా రాలు) యేర్పరచి, దాన్ని వుల్లంఘించిన మనిషి, దాన్ని ఉల్లంఘించడమే హేతు వాదం. అలా ఉల్లంఘించనీయనిదే మత వాదం.

మానవుడు ప్రాయికంగా హేతువాది. ముందటి వారు ఆలోచించిన విధంగానే తరువాతివారు ఆలోచించాలని లేదు. కాని ఇక్కడ వేల సంవత్సరాలుగా భిన్న తరహా ఆలోచనలు తలెత్తలేదు. తలెత్తినపుడు ఆణచి వేయడం జరిగింది.

మత మౌలిక సూత్రాలతో విభేదించని సంస్కరణ వాదాన్ని హేతువాదంగా పరిగ ణించడానికి వీలులేదు. అందుకే భారతదే శంలో సంస్కరణ వాదాలుగా బయలుదే రిన శాఖలన్నీ చివరకు మతవాదాలుగానే పరిణమించినాయి. వైదిక చింతనకు సంస్కరణ ఆరణ్యకాల్లోనే ప్రారంభ మైంది. ఉపనిషత్తుల్లో ఆ సంస్కరణ ఉచ్ఛ స్థాయి నందుకొంది. ఆ తర్వాత పురాణ వూబిలో దిగబడిపోయిన వైదిక సంప్ర దాయం పునరుజ్జీవన వాదానికీ, పునర్వి కార వాదానికీ దారితీసింది. ఆ తర్వాత బయలుదేరిన సంస్కర్తలెవ్వరూ ఆ వూబి నుంచి బయట పడలేకపోయారు.

భారతదేశంలో మతం ఎన్ని శాఖలైనా, ఎన్ని వెర్రి తలలు వేసినా వేదాలను తిర

స్కరించిన మత శాఖ లేదు. కాగా ఇప్ప టికి రెండున్నర వేల సంవత్సరాలకు పూర్వమే వేదాలను తిరస్కరించిన చార్వాక, జైన, బౌద్ధాదులు ఉన్నత స్థాయిలో దార్శనిక చింతన చేశారు. వారి దాడిని తప్పించుకోడానికే వైదిక సంప్ర దాయం ఉపనిషన్మార్గాన్ని పట్టింది. చివ రకు నేల మట్టానికిచేరి పురాణ సంస్కృ తిని వ్యాపింపజేసి హేతువాద మార్గాన్ని రూపుమాపింది.

హేతువాదం ఏ దేశంలో ఎప్పుడు ప్రారంభమైనా మత గ్రంథాల ప్రమాణాన్ని తిరస్కరించడంతోనే ప్రారంభమైంది. అందుకే మనుస్మృతి సైతం హేతువా దాన్ని శ్రుతి స్మృత్యాదులకు వ్యతిరేకమైన దిగా గుర్తించింది.

"యోవమన్యేత తేమూలే హేతు శాస్త్రాశ్రయాద్ద్విజః
ససాధు భిర్బహిష్కార్యో నాస్తికో వేద నిందకః 2-11."

అన్నది దాని వ్యాఖ్యానంలో కుల్లూకభట్టు హేతుశాస్త్ర మంటే ప్రతికూల తర్కమ న్నాడు. శ్రుతి స్మృత్యాదుల్ని దూషించే చార్వాకాదులు నాస్తికులన్నాడు. అంటే హేతువాదాన్ని నాస్తికత్వంతో తుల్యంగా ఆయన భావించాడు.

మత గ్రంథాలన్నీ ఆదిమ మానవుల అజ్ఞానంతో, మూఢ నమ్మకాలతో, వాటిపై ఆధారపడిన ఆచార సంప్రదాయా లతో నిండి వున్నాయి. వాటిని ప్రోసివేసే ఆలోచన చేయజాలని వాడు హేతువాది కాడు. అందుకే మార్క్స్ సైతం Criti-cism begins with the Criticism of religion అన్నాడు. మతాన్ని విమర్శించ లేని వాడికి స్వతంత్రాలోచన వుండడానికే వీలులేదు.

యూరపులో పురోహిత వర్గాన్ని విమ ర్శించడమంటే ఒక వృత్తి అవలంబించిన వారి దుశ్చేష్టల్ని విమర్శించడమే. మధ్య యుగాల్లోని యూరోపియన్ హేతువాదం మత గురువుల దురాగతాలను దుయ్యబ ట్టడంతో బయలుదేరింది. అది నాస్తిక త్వంలో, భౌతిక వాదంలో సేద చేరింది. ఈనాడు మానవవాద మార్గాన్ని పట్టింది.

భారతదేశంలోని పరిస్థితి యిందుకు భిన్నంగా వుంది. ఇక్కడ పుట్టుకతోనే కులాలు, వృత్తులు నిర్ణయమై కూర్చుం టున్నాయి. అందువల్ల ఇక్కడ పురోహిత వర్గాన్ని విమర్శించడమంటే ఒక వృత్తిని విమర్శించడంగా కాక, ఒక జాతిని, వర్ణాన్ని, కులాన్ని విమర్శించడం క్రింద వస్తున్నది. అది మన దౌర్భాగ్యం. ఈ దౌర్భాగ్యాన్ని నేటిదాక మన పురాణ సంప్రదాయం పెంచి పోషిస్తూ వస్తున్నది. బ్రాహ్మణాధిక్యతను ప్రచారం చేయడానికి వుద్దేశించిన పురాణాలు, తద్వ్యతిరేకతను బ్రహ్మద్వేషంగా విపరీత ప్రచారం చేసినై. అదే మన సారస్వత వారసత్వం.

వేనుని పరిపాలనలో వేద వ్యతిరేకతను పద్మపురాణం ఎలా వర్ణించిందో చూడండి.

తత్ప్రభుత్వము నందు వేదములు పోయె,
జన్నములు శాంతిలెను, సదాచారము డిగె,
నాస్తికత్వము ప్రబలె, దేవాలయములు

పాడువడియెను. బ్రాహ్మణుల్ భ్రష్టు లైరి.

వేన వధను సమర్థించుకోడానికి భాగవతం కూడా యిదే వాదం చేసింది. భారతంలో బ్రాహ్మణులు చార్వాకుణ్ణి హత్య చేయడానికీ, రామాయణంలో రాముడు జాబాలిని దూషించడానికీ వైదిక ధర్మ వ్యతిరేకతే కారణంగా చూపబడింది. ఈ హత్యోదంతాలన్నీ వేద వ్యతిరేకులకు పెచ్చరికలు. ఇంత చేస్తూ కూడా మన పురాణ సాహిత్యం ఏ విలువలను కాపాడింది? పితృ హత్యలను; భ్రాతృ హత్యలను ప్రోత్సహించిన ప్రహ్లాద, పృథు, సుగ్రీవ, విభీషణాదులకు జేజేలు పలికిన. బృందను రేప్ చేసిన విష్ణువును, రుక్మిణిని కిడ్నాప్ చేసిన కృష్ణుణ్ణి కీర్తించింది. పెళ్లాన్ని జూదంలో ఒడ్డిన ధర్మరాజును, పెళ్లాన్ని రాజ బజారులో వేలంపాట పెట్టి అమ్మిన హరిశ్చంద్రుణ్ణి తారా స్థాయిలో కీర్తించింది. పంచపతివ్రత అయిన ద్రౌపదిని పంచ పతివ్రతల జాబితాలో చేర్చింది. కుష్టు భర్తను వేశ్య వద్దకు మోసుకుపోయిన సుమతికి పరమ పతివ్రత హోదా యిచ్చింది. ఈ గాథలన్నీ లోకానికి ఏ నీతిని బోధించడానికి ఉద్దేశించిబడినై? ఏ విలువల్ని పోషించడానికి ఉద్దేశించబడినై? బ్రాహ్మణ భక్తిని ప్రోత్సహించని గ్రంథం ఒక్కటయినా మన ప్రాచీన సాహిత్యంలో వుందా? అటువంటి వాటిపై మన సాహితీ స్రష్టలకు యీ ప్రశ్నలే రాలేదు. అందరూ ధర్మ పన్నాలు చెప్పినవారే. తపస్సు చేసుకుంటున్న శూద్రశంబుకుణ్ణి వధించిన రాముడి ధర్మాన్ని గురించి వందలాది రామాయణాలు వ్రాసిన సాహిత్య స్రష్టల కెవ్వరికీ ప్రశ్నలే రాలేదు. పైగా ఆ రాముణ్ణే దేవుడుగా కొలిచే దుస్సంప్రదాయం గల నాలుగైదు వందల యేండ్లుగా ఈ దేశంలో విస్తృతంగా వ్యాపించింది. మన సాహిత్యం నెలకొల్పిన సంప్రదాయం వల్లనే సినిమాల సంగతి అటుంచితే రేడియోలు, టెలివిజన్లు కూడా ఒకటి విడిస్తే ఒకటి ఆ భారత, రామాయణాది కథలనే రకరకాల ప్రక్రియల్లో ప్రసారం చేస్తున్నాయి. రెండు వేల సంవత్సరాల నాటి కథల్ని, గాథల్ని ఆశ్రయించి ప్రజలకు విలువల్ని, విజ్ఞానాన్ని బోధించే దశలో మనం వున్నామంటే అది మన భావ దారిద్ర్యాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది. ఆ భావ దారిద్ర్యాన్ని తొలిసారిగా వదలగొట్టడానికి ప్రయత్నించి, అద్భుతమైన ప్రశ్నలు లేవదీసిన మొదటి తెలుగుకవి వేమన. ఆధునిక ప్రమాణాల ప్రకారం ఆయన ఒకటో తరగతి హేతువాది కాకపోవచ్చు. కాని బలమైన సంప్రదాయాన్నీ, వేదాలనూ, భారత-రామాయణాదులనూ, బ్రాహ్మణాధిక్యతనూ, కులతత్వాన్నీ, అంటరానితనాన్నీ, యజ్ఞయాగాదులనూ, శైవ-వైష్ణవ మత శాఖలనూ అపహసించడంలో, విమర్శించడంలో హేతువాద సాధనమైన వివేకాన్ని, వివేచనను తొలిసారిగా వినియోగించిన తెలుగు కవి వేమన.

చార్వాకాదుల తర్వాత వేదాలను, అవి ప్రతిపాదించిన యజ్ఞయాగాది క్రతువులను అరమరికలు లేకుండా విమర్శించినవాడు వేమన.

వెర్రి కుక్కల వలె వేదముల్ చదివేరు
అన్వయంబు నెరుగరయ్య వార్లు
వేద విద్య లెల్ల వేశ్యల వంటివి

అనడానికి ఎంత ధైర్యం కావాలి ఎవరికి కావలసిన అర్థాన్ని వారికిచ్చే వేద

విద్యలను వేశ్యలతో పోల్చడం సామాన్య విషయం కాదు. వేదాలకు చాల భాష్యాలు న్నవంటున్నారు. వాటిలో ఒకదానికి మరొక దానికి పడదు. ఈనాడు పూర్తిగా దొరికేది సాయన భాష్యం. దాన్ని ఆమో దించని దయానందుడు మరో భాష్యం వ్రాశాడు. ఏ మూడు వందల సంవత్స రాల నాడో వేమన్న తెలుగు సాహిత్యంలో ప్రదర్శించిన ధైర్యాన్ని, సాహసాన్ని ప్రద ర్శించగల సాహితీపరులీనాడు ఎందరు న్నారు?

లంజ కొరకు మేకనంజుడు తినసాగ
యజ్ఞమెల్ల కామ యజ్ఞమాయె
మొదలు సోమయాజి, తుదకామయాజిరా
యజ్ఞయాగాదుల లక్ష్యమేమిటి?

స్వర్గం. స్వర్గంలో యజ్ఞకర్తలాశించే ప్రతిఫ లమేమిటి? దేవ వేశ్యల తోడి పొందు. యజ్ఞంలో సోమయాజులు చేసే దేమిటి? సోమపానం, మాంసాహారం. కాబట్టి ఈలో కంలో తిని, త్రాగడం - మరో లోకంలో కామ పిపాసను తీర్చుకోవడం - ఇవే కదా యజ్ఞ లక్షణాలు అని వేమన యెత్తి పొడుపు.

రామాయణం వేమనకు ముందు చాలా మంది చదివి వుంటారు. వారందరికీ ప్రశ్నలు వచ్చాయో రాలేదో లేక - వచ్చినా యెవ్వరూ సాహిత్యంలో యిమ డ్చడానికి సాహసం చేయలేదేమో, కాని వేమన రాముడిపై తల తిరిగే ప్రశ్న లేవదీశాడు.

కనక మృగము భువిని కద్దులేదనకుండ
తరుణి విడిచిపోయె దాశరథియు
తెలివి లేనివాడు దేవుడెట్టాయెరా?

అలానే భారతం గురించి కూడా ప్రశ్నలు లేవదీశాడు.

పంచమ వేదంబు భారతం బగునని
పొగిడి రేల జనులు బుద్ధి లేక
హింస కార్యము తమ క్లిష్ట మేలాయెరా?

నిజానికి వేదాల్లో హింస పిలిస్తే పలుకు తుంది. అందుకే కేవలం హింసాత్మక కథలను గుదిగుచ్చిన భారతాన్ని వేదాల జాబితాలో చేర్చారేమో! ఏది యేమైనా భారతంలో హింస కార్యాలు చేసిన ధర్మ రాజును చార్వాకుడు ఆక్షేపించినట్లు వేమన కూడా ఆక్షేపిస్తున్నాడు.

కులము నీరు చేసి గురువును వధియింప
పాసగ ఏనుగంత బొంకు బొంకె
పేరు ధర్మరాజు పెను వేపవిత్తయా!

భారతంలో బ్రాహ్మణులు చార్వాకుణ్ణి చంపింది యిలా అన్నందుకే కాని వేమన జోలికెవ్వరూ వచ్చినట్లులేదు.

శైవ-వైష్ణవాల వికారాలు వేమన కాలంలో వ్యాప్తిలో వున్నట్లుంది. అందు కని వాటిపై కూడా వేమన చెణుకులు విసిరాడు.

ఆరు మతములందు అధికమైన మతము
లింగ మతము కన్న లేదు భువిని
లింగధార్లకన్న దొంగలు లేరయా —

బిందె త్రాడు తెచ్చి బంధించి కట్టంగ
లింగడేమి దొంగిలించినాడొ —
పట్టుబట్ట గట్టి పట్టె నామము బెట్టి
వట్టి భ్రాంతి చెంది వైష్ణవుడయి
లొట్టి త్రాగినతడు లోకుల జెరచురా —

ఇలా మత గురువుల్ని హేళన చేయ డమే కాక, వేష-భాషలతో మోసాలు చేసే వారినీ, పాప పరిహారార్థం తీర్థయాత్రలు చేసే వారినీ కూడా వేమన వదల లేదు.

వేష భాష లెరిగి కాషాయ వస్త్రాలు
కట్టగానే ముక్తి కలుగ బోదు
తలలు బోడులైన తలంపులు బోడులా?
—

తిరుమలకును బోవ తురక దాసరి కాడు
కాశి కేగ పంది గజము కాదు
కుక్క సింగమగునె గోదావరికి పోవ —

ఇలా కడుపు తరుక్కుపోయే విధంగా సూటి మాటలతో వేమన కపట వేషధారుల బండారాన్ని కడిగి వేశాడు.

పూర్వం శ్రాద్ధాది కర్మలకూ, పిండ ప్రదానాలకూ గట్టిగా ఎదురు తిరిగి హేళన చేసిన వారు చార్వాకుడు. హేళనల వల్ల ఆ ఆచారాలు మారేట్లయితే చార్వాకుల నాడే వాటికి వీడ్కోలు చెప్పి వుండవలసింది. కాని అది జరగలేదు. వేమన్న కాలానికి కూడా అవి మిగిలి వున్నాయి. తగిన భాషలోనే వేమన తిరిగి ఆ పిండ ప్రధానాదుల్ని జుగుప్సాకరించాడు. అయినా శ్రాద్ధాది కర్మల్లో అవి యీ నాటికీ జరుగుతున్నవి.

పిండములను చేసి పితరుల తలపోసి
కాకులకును పెట్టు గాడ్దెలార
పియ్యితినెడు కాకి పితరులకెటు బెట్టు?

ఈ ప్రశ్నతో ఆ ఆచారాన్ని కొనసాగించేవారికి తల తిరిగవలసి వుంది. కాని, తిరగలేదు.

ఇక బ్రాహ్మణాధిక్యతను గురించి కుల విభేదాలగురించి, అంటరాని తనంగురించి వేమన చెప్పిన పద్యాలుకూడా ఎన్నదగినవే.

తల్లి ఊర్వశిలంజ తన ఆలుమాదిగ
తాను బ్రాహ్మడనగ తగునె జగతి
వసుధ నెరుగలేరె వాశిష్ఠ కులమును —
తాడు మెడనువేసి తనదు శూద్రత్వము
పోయెననెడిదెల్ల బుద్ధిలేక
మదినిలువక తాడు మరివెన్న తెచ్చునా
—

మాలవానినంటి మరినీట మునిగిన
కాటికేగినపుడు కాల్చుమాల
ఇప్పుడంటినంటు అప్పుడేమగునురా
—

ఊర్వీజనులకెల్ల ఒక్క కంచముపెట్టి
పాత్తుకుడిపి కులము పాలయజేసి
తలను చేయిబెట్టి తగనమ్మ జెప్పరా —

ఇంత విస్తృతంగా మనం వేమనను ఎందుకు ఉదాహరించుకోవలసి వచ్చిందంటే తెలుగు సాహిత్యంలో ఆయన మొదటి విప్లవకవి, మొదటి స్వతంత్ర కవికూడానేమో? భాషలోనే కాదు భావంలో కూడా.

తొలిహేతువాదిలో వుండదగినలోపాలు ఆయన సాహిత్యంలో దొర్లి వుండవచ్చు. అయితే గియితే, ఆయన అచల వేదాంతో, మరో వేదాంతో అయివుండవచ్చు. ఏదియేమైనా, వేదాలతో ప్రారంభించి, భారత రామాయణాలను పట్టి చూచి, మతశాఖలపై దండెత్తి, బ్రాహ్మణాధిక్యతను నిరసించి, కులనిర్మూలనకోరిన వేమన తెలుగు సాహిత్యంలో తొలిసారిగా హేతువాద ధోరణిని ప్రవేశపెట్టిన వ్యక్తిగాను గుర్తించకతప్పదు.

వేమన తరువాత తెలుగు సాహిత్యం తిరిగి గొడ్డుపోయింది. దాదాపు ఒకటిన్నర శతాబ్దిదాక హేతువాద ధోరణి తెలుగు సాహిత్యంలో మరల ఎక్కడా కన్పించదు.

కాగా, గతశతాబ్ది మధ్యభాగంలో (1855) సామినేని ముద్దు నరసింహంనాయనివారు వ్రాసిన ''హితసూచని'' ఒకటి కన్పిస్తుంది. సాహిత్య విమర్శకులు దాన్ని సాహిత్యమని అంటారో లేదో నాకు తెలియదు. అది ఆనాటి వ్యవహారిక భాషలో వ్రాయబడిన వాక్య గ్రంధము (Prose). అందులో శిల్పంకాని, కాల్పనికతకాని మచ్చుకైనా కన్పించదు. మనం వ్యవహారిక భాషలోనే రచనలు చేయాలని ఆయన ఒక ప్రమేయం (వ్యాసం) లో వాదించాడు. వ్యవహారిక భాషోద్యమానికి నాయకత్వం వహించిన గిడుగు రామమూర్తి అప్పటికింకా పుట్టనేలేదు.

స్త్రీవిద్య ఆవశ్యకమనీ, స్త్రీలకు స్వాతంత్ర్యం కావాలనీ, బాల్య వివాహాలను నిరసించాలనీ, వితంతు పునర్వివాహాలను ప్రోత్సహించాలనీ ఆయన ఆపుస్తకంలో బలమైన వాదం చేశాడు. వితంతు పునర్వివాహాన్ని సమర్థిస్తూ ఆయన 'నష్టమృతే' లాంటి పరాశరస్మృతి శ్లోకాన్ని కూడా ప్రమాణించాడు. అప్పటికింకా కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారికి మైనారిటీ తీరలేదు.

అంతేకాదు, హిత సూచనిలో సామినేనివారు ఆధునిక విజ్ఞానాన్ని అధ్యయనం చేయాలని సూచించాడు. అశాస్త్రీయ వైద్యాన్నీ, మూఢ నమ్మకాలనూ నిరసించాడు. మంత్రాలను, మహిమలను, బంగారం తయారుచేసే ''పరసువేది'' విద్యనూ, దయ్యాలు-భూతాలపై నమ్మకాలను, చేతబళ్లను, పాము మంత్రం - తేలు మత్రం - గ్రామ దేవతల కొలుపులు మొదలయిన వాటిని వ్యతిరేకిస్తూ బలమైన వాదం చేశాడు. ఆయనొక విస్మృత వైతాళికుడు. ఆయనింకా ఏమి వ్రాశాడో మనకు తెలియదు. పెండ్లి మంత్రాలను, కన్యాశుల్కాలను కూడా ఆయన వ్యతిరేకించాడు. తనరచనలో బండి'రా'లను, అర సున్నాలను, అనవసరమైన నిండు సున్నాలను తొలగించాడు. పురాణకథలపై దాడి చేయలేదుకాని, అవన్నీ కాకమ్మకథలని గుర్తించాడు.

ఆ తర్వాత కొద్దికాలానికి గురజాడ, వీరేశలింగం పంతులు సంప్రదాయ వ్యతిరేకతతో కొంత స్వతంత్ర సాహిత్యాన్ని సృష్టించారు. వీరేశలింగంగారి ప్రహసనాలన్నీ సాంఘిక దురాచారాల మీద పరిహాసాలే. అయినా వారి సాహిత్యం సంస్కరణ కుద్దేశించిందే కావడంవల్ల హేతువాద వికాసానికి అంతగాదోహదం చేయలేదు.

మతభావాల పునాదిని సాహిత్యసృష్టి ద్వారా కదిలించడానికి దీక్షతోధృడమైన కృషిచేసి ఆధునిక హేతువాద యుగకర్తగా పరిణమించిన కవిరాజు. త్రిపురనేని రామస్వామిరాకతో హేతువాదసాహిత్యంలో నూతన శకోదయమైందని చెప్పవచ్చు.

కవిరాజుకు పూర్వం తెలుగులో బండ్లకొలది సాహిత్యం వుంది. కాని, అందులో గుప్పెడు వేమన పద్యాలుతప్ప భారతరామాయణాలను, ధర్మశాస్త్రాలను భగవద్గీతను, పురాణాలను ప్రశ్నించిన తెలుగు గ్రంధం ఒక్కటీలేదు. ఏ సాహిత్యం జడ హిందూ సంస్కృతికి మూలమో, దాని స్వరూప స్వభావాలను బట్టి బయలు చేయకుండా మతాచార దౌష్ట్యాన్ని రూపుమాపడం సాధ్యంకాదు. ఆపని కవిరాజు జీవితాంతం దాకచేశాడు. ఆయన సృష్టించిన హేతువాద సాహిత్యం రాసిలోనూ, వాసిలోనూ అగ్రగణ్యమైనది.

సాహిత్యరూపంలో హిందూమత దౌష్ట్యంమీద కవిరాజు తిరుగుబాటు చేశాడు. సామాన్య హిందువును భావబానిసగా మార్చిన ఇతిహాస పురాణాదులపై ఆయన ధ్వజమెత్తాడు. వాటి మూలాలను ధ్వంసం చేయడానికి అతీతశక్తుల్ని వ్యతిరేకించాడు. మత మౌఢ్యాన్ని ఎదుర్కొన్నాడు. మతధర్మాలను నిలదీసి ప్రశ్నించాడు. మతచారాలను తిరస్కరించాడు. కులతత్వాన్ని, అంటరాని తనాన్ని వ్యతిరేకించాడు. మానవ సమతాభావాన్ని నూరిపోశాడు. సాంఘిక విప్లవానికి రాచబట వేశాడు. ఆబాట భారత సమాజానికి మొత్తానికి ఆవశ్యకమైనదే కాని, ఏదో ఒక వర్గానికీ, శాఖకూ పరిమితమైనది కాదు. అతి సాహసంతో, ఏక బిగిని మతగ్రంథాలపై పోరాటం సాగించిన తొలివ్యక్తిగా కవిరాజుపేరు చరిత్రలో నిలిచిపోతుంది. ఆ వరవడిని జీవితాంతందాక, రాజీలేకుండా, దారితప్పకుండా సాగించిన తొలి వ్యక్తి భారతదేశంలో కూడా ఆయన ఒక్కరేనేమో!

విద్యార్థి దశలోనే మహాభారత లక్ష్యాన్ని విమర్శిస్తూ త్రిపురనేని 'కురుక్షేత్ర సంగ్రామం' అనే రూపకం వ్రాశాడు. ఇది 80 యేళ్లనాటి విషయం. భారత యుద్ధానికి కారణంగా చూపబడుతున్న పాండవులు దాయభాగార్హతను ఆయన అందులో అనేక కోణాలనుంచి ప్రశ్నించాడు. కవిరాజు కంటె ముందు ఆ సమస్యను ప్రస్తావించినవారుండవచ్చు కాని, సాంప్రదాయిక విశ్వాసాలకు భిన్నంగా కవిరాజు చేసిన విమర్శలో నిర్దిష్ట లక్ష్యం వుంది. అందుకే ఆనాటి సాంప్రదాయిక పండితలోకం ఆయనపై విరుచుకుపడింది. కవి సామ్రాట్టులయితే ఆయన్ని శూద్రకవిగా నిందించేదాక ఆయనపై దాడి కొనసాగింది.

రెండోఘట్టం. 70 యేండ్లకు పూర్వం ఆయన బ్రిటన్‌లో వుండగా వ్రాసిన శంబుక వధ. అందులో శంబుకుడి రూపంలో త్రిపురనేని ధర్మశాస్త్రాల నైతికతను ప్రశ్నిస్తాడు.

ఋషిలో మరెవ్వరో పలువురెచ్చటనో గుమికూడి తామసక లక్ష్మమతి పక్షపాత ముగ లక్షల గ్రంధము వ్రాయగా అకల్మష మలటంచు నెత్తిపయి పెట్టుక పూజయొనర్వ నేర్తుమే?
ఋషులకు మాత్రముండవలదేరుజూ మార్గము?

ముక్తికోసం రామకోటి వ్రాతలు, రామ భజనలు చేసే ఘనులు చేస్తుంటే, ఆ ముక్తికోసమే తపస్సు చేసుకొంటున్న శంబుకుణ్ణి కేవలం శూద్రుడనే కారణం చూపి సంహరించిన రాముడి అకృత్యాన్ని అదేమని ప్రశ్నించిన సాహితీ స్రష్టలులేరు. వందలాది తెలుగు రామాయణములు వ్రాసిన వారున్నారు. 4వ శతాబ్దిలోని భవభూతి, 18వ శతాబ్దిలోని కంకటి పాపరాజు శంబుకవధను ప్రస్తావించినా, ధర్మాధర్మజిజ్ఞాస చేయడానికి వారికి తీరలేదు, మనస్కరించలేదు. శంబుక వధలోనూ ధర్మాన్నే చూచించి సాంప్రదాయిక పండితలోకం, అందలి అధర్మాన్ని వెయ్యికాగడాల వెలుగులో చూపినందుకు కవిరాజు త్రిపురనేనికి 'బ్రహ్మద్వేషి' బిరుదునిచ్చింది. శంబుకవధను సమర్థించే పండితవర్యులు నాటికీ, నేటికి వున్నారు. తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంవారు అచ్చు

వేసిన పురుషసూక్తంలో 'బ్రాహ్మణోస్య ముఖ మాసీత్' అనే రుక్కుకు అర్థం వ్రాస్తూ ఎక్కిరాల కృష్ణమాచారి ''బ్రాహ్మణులు విరాట్పురుషుని ముఖమై వుండెను, క్షత్రియులు బాహువులై వుండిరి, వైశ్యులు వూరువులై వుండిరి, శూద్రులు విరాట్పురుషుని పాదముల నుండి పుట్టిరి'' అన్నాడు. బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్యులు ముఖబాహూరువులైతే, శూద్రులు పాదాలనుంచి పుట్టారని వ్రాయడానికి ఎక్కిరాలకు సిగ్గులేకపోతే, దాన్ని అచ్చువేయడానికి టిటిడి వారికి సిగ్గెందుకు లేకపోయింది అనేది ప్రశ్న. అలాంటి గ్రంధాలను అచ్చువేయటమే టిటిడి లక్ష్యమనేది అసలు రహస్యం.

కవిరాజుగారి సూత పురాణం ఒక బృహత్కావ్యం. ఇలాంటి రహస్యాలన్ని టినీ అది బట్టబయలు చేసింది. భారత, భాగవత, రామాయణాదుల్లోని కథలు కొంతయినా జరిగివుంటే, ఎలా జరిగి వుంటాయనే అంశాన్ని కావ్యభాగంలో కవిరాజు పరిశీలించాడు. అందులోనే ఎంతో ధర్మాధర్మ, ఉచితానుచిత జిజ్ఞాస చేశాడు. అందులో 1, 3, 4 ఆశ్వాసాలకు వ్రాసిన సుదీర్ఘంగా వ్రాసిన పీఠికల్లో పురాణాదుల వాదాలను తుత్తునియలు చేసి, క్షోదక్షమంగా విమర్శించాడు. ఈ ప్రసంగంలో వాటినన్నిటినీ వివరించడం సాధ్యంకాదు.

అదంతా ఒకెత్తు. కవిరాజు సూత పురాణం 1, 3, 4 ఆశ్వాసాలకు ఇష్టానిష్ట దేవతా స్తుతి, మొత్తుకోళ్లు, 'జోతలు' పేర్లతో వ్రాసిన పద్యాలొకెత్తు. కవిరాజు తార్కిక దృష్టి, హేతువాద హృదయం వాటిలో కొట్టవచ్చినట్లు వ్యక్తమవుతుంది. అందులో కొన్ని

ఒకరుడు వేదమే భగవదుక్త మటంచును పన్యసించు; ఇం
కొకరుడు బైబిలే భగవదుక్తమటంచును వక్కణించు; వే
రొకరుడు మా ఖురాన్ భగవదుక్తమటం చును వాదులాడు; ఈ
తికమకలేల పెట్టెదవు? తెల్పగ రాదె నిజంబు—

చేసిన దోసమీశ్వరుని చింతనచే నశియించునన్నవి
శ్వాసము కలిరేబవలు పాపమొనర్చుచు తీరినప్పుడే
దోసమయంబునన్ కలము తొందరగా గొని రామకోటినిన్
వ్రాసెడి భక్తకోటి పదపంకజముల్ శరణంబు వేడెదన్—

కావ్యం లోపల ఆయన విసిరిన చెణుకు లెన్నో! స్వర్గంలో వుండే స్త్రీలంతా వేశ్యలే కదా? వారికి పెండ్లిపెటాకులు వుండవు కదా? ఆ స్వర్గాన్ని వర్ణిస్తూ

ఇండ్లొ యున్నవి కాని పెండ్లిండ్లు లేవు
ఆండ్రా యున్నారు కాని ఇల్లాండ్రు లేరు
— అంటారు

ఇక స్వర్గాధిపతి దేవేంద్రుడు పరమ వ్యభిచారి అని పురాణాలన్నీ వర్ణించినై. పైగా అతనికి వెయ్యి కళ్లున్నాయని అన్నాయి. అతనికి ఒంటి నిండా మేహ పొడలున్నాయి తప్ప అవి కళ్లు కాదని కవిరాజు వ్యాఖ్య.

వేయి కన్నులు నాకు కన్పింప లేదు
పొడలు మాత్రము కన్పించే ఒడలి నిండ
—

కవిరాజు శతకంగా ఉద్దేశించి 36 పద్యాల వరకే పూర్తి చేసిన 'ధూర్తమాన వా'లోని పద్యాలన్నీ హేతువాద రీత్యా చూస్తే ఆణిముత్యాలే. అందులో దేవుడు ధూర్త మానవుణ్ణి

కాలుం జేతులు, ముక్కు మోములును, చంకల్, చన్నులున్, పేర్లు నీకెలా యున్నవో నాకు అచ్చి కలవా? — అని ప్రశ్నిస్తాడు.

ఉడుగకతొల్ల పెండ్లమును నొక్కతె నామె డకంట గట్టి ఆ
బిడ్డనెవరో హరించెనని వెంగలిమాటలు చెప్పి ఆమెకై
యడతెగకుండ బావురని యేడ్చితివే మిర? — అని దూషిస్తాడు.

అవతారంబులనెత్తి చేయగల అన్యాయంబు లన్నింటినీ
నవతారంబుల నెత్తకుండా మరిచేయన్ శక్తిలేదంచున న్నవమానించితి వింతకా లము — అని హెచ్చరిస్తాడు

స్మృతులన్ వ్రాసితినందు వాస్మృతులలో చిత్రించి శ్రుత్యరముల్
ప్రతిపాదించితి నందు వయ్యదినిజంబా? — అని నిగ్గదీస్తాడు.

ఇల్లును వాకిలి కట్టిపెట్టి ఏ
టీటను పెండ్లి సేయుమని ఏనెపుడైనను కోరి యుంటినే
చీటికి మాటికిన్ పరుల జేబుల కొట్టుట ధర్మమార్గమే — అని నిగ్గదీస్తాడు.

తిరిపెమునెత్తి యెత్తి అతి దీనత దిర్గుచు జోలిబట్టుచున్
తిరుపతికొండ మీదికేగదేకుచు అచ్చట చెప్పుదెబ్బలీ
వొరువుగదిన్న లేశము ప్రయోజనముం డదు — అని బోధిస్తాడు.

ఇదే ధోరణి కుప్పుస్వామి శతకం లోనూ కన్పిస్తుంది.

అందులో

గుడికి తరుచుపోయి
గొణుగుచుండెడివాడు
చెడ్డ పాపమో దో చేసియుండు — అనీ
పాతకునిచేత ఎప్పుడు గీతయుండు
మొగముపై వింతవింతగ బొట్టులుండు
— అనీ
భగవద్గీతధారులను సైతం ఎత్తిపొడుస్తాడు.

'భగవద్గీత' లో 'ఖూనీ' నాటకంలో కవిరాజు త్రిపురనేని వెలువరించిన హేతు వాద భావాలను గురించి మరింత చెప్పుకో వచ్చు.

నిజానికి కవిరాజు సాహిత్యంలో తెచ్చింది భావ విప్లవమే కాని, భాషా విప్లవం కాదు. రూప విప్లవంకూడా కాదు. ఆయనది కవితావస్తు విప్లవం. ఆయనది నినాద కవిత కాదు - వికాస కవిత అందువల్లనే ఆయన భావాల ప్రభావం ఆయనతో ఆగిపోలేదు. ఆయన సాహిత్యం హేతువాదయుగ కర్తృత్వానికి సారధ్యం వహించింది. హేతువాద వస్తువు తప్ప మరో వస్తువు ఆయన కలం నుంచి రాలేదు.

కవిరాజు కాలంలోను, సన్నిహిత కాలంలోను హేతువాద వ్యాప్తికి దోహదం చేసే సాహిత్యాన్ని సృష్టించిన రచయితలు అనేకమంది వున్నారు. పెండ్యాల సుబ్ర

హ్మణ్యశాస్త్రి వ్రాసిన మహాభారత చరిత్ర ఆరోజుల్లో అలజడి లేపింది. శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి లాంటి వారు ఆ రచనపై పెండ్యాల వారిని కోర్టుకు కూడా లాగారు. అయినా కోర్టు శ్రీపాదవారికే జరిమానా వడ్డించింది. కవిరాజు వలెనే పెండ్యాలవారు కౌరవుల కోపున నిలి చారు. అంటే భారత రచన ఏ పక్షాన్ని సమర్థించిందో, ఆ పక్షాన్ని పెండ్యాలవారి గ్రంథం తప్పు పట్టింది. తద్వారా భారత రచననే తప్పు పట్టినట్లయింది.

తాపీ ధర్మారావుగారి - ''దేవాలయాల మీద బూతు బొమ్మలెందుకు?'' ''పెండ్లి-దాని పుట్టుపూర్వోత్తరాలు'' హేతువాద భావాలకు మసాలాగా పని చేసినై. సంఘంలో గూడు కట్టుకొని వున్న కొన్ని మూఢ నమ్మకాల పునాదు లను ఆయన గ్రంథాలు వెదకి పట్టి చదువ రుల ముందుంచినై.

కొప్పరపు సుబ్బారావుగారి ''శాస్త్ర దాస్యం'' చిన్న గ్రంథమైనా గొప్ప గ్రంథం. అది నిజంగా ప్రమాణ విధ్వం సకి. అయిన దానికీ, కాని దానికీ ఏదో ఒక శ్లోకాన్ని వల్లించి ధర్మశాస్త్ర ప్రమాణాలు చూపడం సనాతనులకు ఆనవాయితీ. అలాంటి వందలాది శ్లోకాలను వుదహ రించి, అవన్నీ పరస్పర విరుద్ధంగా వున్నా యని, వాటి ప్రకారం జీవించడం సాధ్యం కాదనీ ఒక కథ ద్వారా సుబ్బారావుగారు నిరూపించారు. ఒక సంస్కృత కళాశాల అధ్యాపకుడు 'శాస్త్రం' ప్రకారం దినచర్య జరప బూని, ఆ పని చేయలేక చివరకు ఆత్మహత్యకు పూనుకొని, అది చేయడం పాపమన్న శ్లోకం జ్ఞాపకం వచ్చి - శాస్త్ర దాస్యం శుద్ధదండుగ అని ఆ కథలో గ్రహిస్తాడు. అంతేకాదు వందలాది ప్రదర్శ నలివ్వబడిన ''తారాశశాంకం'' నాటకం కూడా కొప్పరపువారి రచనే. అందులో పురాణాల విమర్శ, దురాచారాల విమర్శ మిళితమై వుంటాయి.

ఆమంచర్ల గోపాలరావుగారి 'హిరణ్యక శిపుడు' ముద్దుకృష్ణగారి అశోకం, చలం గారి పౌరాణిక నాటికలు. ఆ పాత్రల్ని పురాణాలు పోషించిన విధానికి భిన్నంగా హేతువాద దృక్పథంతో ఆయా పాత్రల్ని పోషించాడు.

హేతువాద ధోరణిలో పురాణాలు విమ ర్శకు పూనకున్న గ్రంథాల్లో నార్ల వెంకటే శ్వరరావు గారి జాబాలి, సీతజ్యోస్యం, నరకంలో హరిశ్చంద్రుడు పురాణా విమ ర్శకు చారిత్రక మలుపు యిచ్చారు. ఆ నాటకాలకు ఆయన వ్రాసుకున్న పీఠికలు ఆయన పరిశోధనకు దర్పణాలు. భార తంలోని చార్వాకుడి కథను తీసుకొని బి. రామకృష్ణ వ్రాసిన నాటకం ''చార్వా కుడు'' ఆయన ఆగ్రంథాన్ని వ్రాసిన పీఠికలో చార్వాక దర్శనం గురించి సమర్థ వంతమైన సుదీర్ఘ సిద్ధాంత చర్చ చేశారు.

ఇక హేతువాద తాత్వికధోరణి గురించి మాట్లాడుకోవాలంటే, నాస్తి కత్వం పేరుతో గోరాగారు తనస్వంత మార్గంలో విశేషంగా సిద్ధాంతచర్చ చేశారు. ఆయన సాహిత్యం హేతువాదమా ర్గానికి కొంత దోహదం చేసింది.

అనువాద సాహిత్యంలో ఎం.ఎన్. రాయ్ వ్యాసాలు, మత మౌఢ్యంపై పిల్లి దండయాత్ర, ఎ.బి.షా గారి శాస్త్రీయ దృక్పథం, రాహుల్ సాంకృత్యాయన్ గారి భారతీయ దర్శనం, ప్రాక్పశ్చిమ

దర్శనాలు ప్రముఖంగా హేతువాద రంగంలో దార్శనిక దృక్పథం కుదురుకోడానికి కొంత దోహదం చేసినై.

ఇటీవల కాలంలో ఆధునిక విజ్ఞాన శాస్త్ర సహాయంతో మతాన్ని, మత పునరుజ్జీవన వాదాన్ని యెదుర్కొనే రచనలు ఆంధ్రప్రదేశ్ హేతువాద సంఘం (IRA) వారు చాల వెలువరించారు. దార్శనిక స్థాయిలో హేతువాదంపై కూడా యీ సంఘం అనేక రచనలు ప్రచురించింది.

ప్రస్తుతం ఈ రంగంలో 1) హేతువాది 2) నాస్తికమార్గం అనే పత్రికలు నడుస్తున్నాయి. హేతువాద నాస్తికవాద ధోరణులను వ్యాప్తి చేయడానికి లోగా కృషిచేసిన పత్రికలో 1) చార్వాక 2) నాస్తికయుగం 3) సమీక్ష 4) హేతువాదం అనేవి వున్నాయి. ఈ పత్రికలిప్పుడు ఆగిపోయాయి.

ఈనాడు మత పునరుజ్జీవనవాదం బలిసిపోతున్నది. అన్ని ప్రచార సాధనాలూ అందుకు వినియోగ పడుతున్నాయి. రేడియోలో, టెలివిజన్‌లో రామాయణ, భారత భాగవతాది కథల్ని నాటకీకరించి ప్రదర్శించండం వల్ల మత ప్రచారం మరో మలుపు తిరిగి ఉత్పాతవేగం అందుకొన్నది. ప్రభుత్వాంగాలుగా వున్నయీ సాధనాలు మత ప్రచారానికి దిగడంతో మౌఢ్యంకట్టలు త్రెంచుకుంటున్నది. మరి దీన్ని ఎలా ఆపాలి?

నిజానికి తెలుగు సాహిత్యంలో హేతువాదాన్ని ప్రోత్సహించగలది, అందుకుదేశించినది 1 శాతం కాదూ, 0.1 శాతం కూడా లేదు. అంటే దాదాపు లేదనే అర్థం.

కేవలం సైన్సు పాఠాలు, చరిత్ర పాఠాలు, యితర అంశాల పాఠాలు పుస్తకాలుగా వ్రాసి ప్రచురించుకొంటే చాలదు. అవియేమి బోధిస్తున్నాయి, దేన్ని త్రోసివేస్తున్నాయి అనే విషయం ఆ గ్రంథాల్లో లేకపోతే — జీవితాన్ని నడపగల తాత్విక దృక్పథాన్ని అవి ఏ మార్గంలో చూపుతున్నావో అవి చెప్పకపోతే, వాటి పఠనం వల్ల చేకూరేది చెత్త చదువే.

ఈనాడు సాహిత్యరంగమంతా కసవుతో కూడుకొని వుంది. ఆ కసవును పూడి వేయకుండా దాని మీదనే చారిత్రక, శాస్త్రీయ సాహిత్యాన్ని పేరిస్తే, ఇది కూడా ఆకసవులో భాగమవుతుంది.

అందువల్ల మన రచన లక్ష్యమేమిటో పాఠకుడికి నేరుగా బోధపడకపోతే, ఆ రచన తన లక్ష్యాన్ని నెరవేర్చాలని చారిత్రక సంధిదశలోను, తాత్విక ప్రారంభ దశలోను మనం వున్నాం. కాని హేతువాద భావాలను నేరుగా చెప్పగలిగిన సాహిత్యం మనకు కొల్లగా కావాలి. వైదిక వాజ్మయాన్ని మొత్తాన్ని విలువతేల్చి నిరాకరించి చెప్పే గ్రంథాలు కావాలి. ఆధునిక విజ్ఞాన శాస్త్రరీత్యా వాటిని ఎందుకు త్రోసి వేయవలెనో వివరించే గ్రంథం కావాలి. ఆధునిక విజ్ఞానం మనకు యెలాంటి దార్శనికమార్గాన్ని చూపుతున్నదో వివరించే సాహిత్యం కావాలి. అప్పుడే తెలుగులోనూ తగినంత హేతువాద సాహిత్యమున్నదనీ, అది ఆధునిక ప్రపంచంతో మనల్ని కలుపగలదనీ మనం సంతోషించగలం. —సెలవు—

— రావిపూడి వెంకటాద్రి

భౌతికవాద పితామహుడు చార్వాకులు

చార్వాకులు: చార్వాకమతము, లేదా భౌతికవాదము చాల పురాతనమైనది; బౌద్ధమత కాలమునకు పూర్వమందే యుండెను. ఋగ్వేద మంత్రములలో నీమత సిద్ధాంతములకు బీజములు గలవు. ఆ కాలమున మతము, మత గురువుల యొక్క లేదా పురోహితుల యొక్క అధికారమునకు లోబడి వ్యాప్తమగుచుండెను. ఆ మత గురువులును తమ యధికారమును నిరంకుశముగ సాగించుకొనుచుండిరి. మతమునకు తామే కర్తలమని, తమ యాశ్రయము లేని వారందరు పాపాత్ములని ప్రచారము చేసెడివారు. అట్టి వారికి విరుద్ధముగ భౌతికవాదు లీచార్వాక మతమును స్థాపించియుందురు. ప్రబోధ చంద్రోదయమను నాటకము నందలి యొక పాత్ర ద్వారా ఈ మత సిద్ధాంతము సంగ్రహముగ నీ క్రింద విధమున చెప్పబడెను:

లోకాయత మొక్కటే శాస్త్రము. అందులో ప్రత్యక్షముగ కనుపించునదే ప్రమాణము. పృథ్వి, జలము, అగ్ని, వాయువునను నీ నాలుగే భూతములు, సంపద, భోగము ఈ రెండే మానవ జీవితమునకు లక్ష్యములు. పదార్థములకు చింతనాశక్తి కలదు. ఈ కనుపించు ప్రపంచము కంటె మరియొక లోకము లేదు. మరణము సమస్తమునకు అంతము.

ఈ లోకము మాత్రమే కలదను సిద్ధాంతము గలది కనుక, ఈ మతము లోకాయతమని పిలువబడెను. ఈ మతస్థులను లోకాయతికులని ప్రసిద్ధి చెందిరి. మరియు ఈ మత స్థాపకుడు చార్వాకుడ గుటచే ఆ నామధేయమును బట్టి ఈ మతస్థులు చార్వాకులనియు పిలువబడిరి.

ప్రత్యక్ష ప్రమాణము ద్వారా ఏది సిద్ధమగుచున్నదో నదియే వాస్తవము. కనుపించునట్టి దానికే స్థితి గలదు. చూడబడని దానికి స్థితి (ఉనికి) లేదు. అనగా ప్రత్యక్షముగ గోచరించునది మాత్రము సత్యము. ఇచ్చట అనుమాన ప్రమాణమునకు స్థానమే లేదు. వ్యాప్తిజ్ఞానము లేనిది అనుమాన ప్రమాణము సిద్ధింపదు. వ్యాప్తి ప్రత్యక్షము చేత సిద్ధింపదు. ఏలన ప్రత్యక్షము రెండు పదార్థములకు గల నిరంతర సంబంధమును, అనుమానము యొక్క సహాయ మపేక్షింపనిది రూఢిపరుపజాలదు. ఈ యనుమితికి మరియొక యనుమాన మపేక్షణీయము గనుక అనవస్థా దోషము సంభవించును. ఇతరుల వాక్యము ప్రమాణముగ నంగీకరింపబడదు. ఉపమానము అనుమానమును సాధింపజాలదు. కనుక అనుమాన ప్రమాణము సయుక్తికముగ సిద్ధింపదు.

ప్రత్యక్షము (ఇంద్రియ గోచరమైనది) మాత్రమే సత్యము గనుక, భౌతిక పదార్థములు మాత్రమే వాస్తవములు. ఆకాశము ప్రత్యక్షముగ కనుపించు పదార్థము కాదు గనుక తక్కిన నాలుగు - భూమి, జలము, అగ్ని, వాయువు మాత్రము మహాభూతములు. ఇవి శాశ్వతములు. వీని నుండి సమస్త ప్రపంచ ముద్భవించుచున్నది. ఈ భూతముల పరిణామమే బుద్ధి లేదా మేధా సంపత్తి. ఈ భూత

ములు నశింపగ వాని వలన నేర్పడిన బుద్ధియు నశించును. ఈ నాలుగు భూత ముల సమ్మేళనము నుండి యద్భుతముగ ఎరుక (తెలివి) గల ప్రాణము ఆవిర్భవించును. పదార్థములకు చింతనాశక్తి గలదు.

భౌతిక దేహముకంటె వేరుగ నొక యాత్మ నంగీకరింప వలసిన యావశ్యకత లేదు. ఎరుకతో గూడిన దేహమే ఆత్మ. ఉదా: నేను స్థూలముగ నున్నాను. నేను యువకుడను. నేను అనెడి ఎరుక దేహ ముతో కూడియున్నప్పుడు మాత్రమే గోచరమగును. కనుక దేహము లేని దశ యందు మనము ఆత్మను గుర్తించుట లేదు. సదానందుడు భౌతిక వాదులను నాలుగు శాఖలుగ పేర్కొనెను. ముఖ్య ముగ ఆత్మయొక్క నిర్వచన భేదము చేతనే ఈ శాఖ లేర్పడెను. ఒక శాఖ స్థూల శరీరమే ఆత్మయని, రెండవది ఇంద్రియములు ఆత్మయని, మూడవది ప్రాణము ఆత్మయని, నాలుగవది మనస్సు ఆత్మయని నిర్ణయించెను. ఏ విధముగ నైనను ఆత్మ భౌతిక ప్రకృతికి ముడిపడి వున్నది.

దీని వలన తేలిన సారాంశమేమన, ఇప్పుడొనరించిన కర్మల ఫలితము ఆత్మ భవిష్యత్తులో ననుభవించునని తలంచుట కేవలమవివేకము. ఈ దృశ్య ప్రపంచము కన్న వేరుగ స్వర్గముకాని, నరకముగాని లేదు. మతము మౌఢ్యముతో గూడిన చిత్తభ్రమ, మానసిక వ్యాధి. ప్రపంచ సృష్టి కొరకు భగవంతుడవసరం లేదు. మత ధర్మముల పేర మానవులు మరియొక లోకము కలదని, భగవంతుడున్నాడని పిచ్చి నమ్మకము గలవారైరి.

ప్రాపంచిక వ్యవహారములలో నెచటను మనము దేవతల సంబంధమును గాంచుటలేదు. దేవతల సహాయ మపేక్షింపకనే ప్రకృతి తనంతట తానే అన్నిటిని సృజించు చున్నది. నానా విధములగు పదార్థములు తమంతట తామే ఆవిర్భవించినవి. అగ్ని-ఉష్ణముగ, జలము-శీతలముగ నుండుట పదార్థముల స్వభావసిద్ధ లక్షణము. భగవంతుడున్నాడని, పరలోక మున్నదని విశ్వసించుట బలహీనతకు, పిరికితనమునకు, సత్యమునందు నమ్మిక లేకపోవుటకు చిహ్నము.

ఈ సిద్ధాంతము ననుసరించి సుఖము, దుఃఖము జీవితములోని ప్రధాన విషయములు. సుఖము అపేక్షణీయము గనుక దానినుండి వేరుపరుపజాలని దుఃఖము సహింప దగినది. తిను, త్రాగు, హాయిగ నుండు. మరణ మందరికి సహజము. మృత్యువు మన జీవితముల నంతమొందించును. యోగ్యత అనునది భ్రాంతి, భోగమే సత్యము. ఇదియే చార్వాకనీతి.

చార్వాక మతము వేద సిద్ధాంతమును నిందాపూర్వకముగ తిరస్కరించెను. వేదములు మూడు దోషములచే దూషితములు. వీనియందు అసత్యత్వము, పరస్పర విరుద్ధత్వము, నిరర్థకమైన పునరుక్తి యను దూషత్రయము గలదని వీరి భావము.

Phone: 67148/66909.
Grams: CARDI CAP.
Telex: 0425-2043 NAAP IN

AN ADVANCED

TECHNOLOGY

FOR AN IMPROVED

QUALITY OF LIFE

NATCO

NATCO FINE PHARMACEUTICALS PVT. LTD.
Regd off: 1-10/12, Ashoknagar, Hyderabad-500 020.